

Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology

วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/index>

Wad Wangtawantok Nakhon Si Thammarat, Thailand

pp. 126-146

บทความวิจัย

การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ
โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์ราษฎร์)*

AN EVALUATION OF PROJECT FOR DEVELOPING STUDENT'S
POTENTIAL FOR ACADEMIC EXCELLENCE OF BANSANKHONG
(CHIANGRAIJAROONRAT) SCHOOL

ศิริวรรณ อรุณปรีย์¹Siriwan Arunpree¹

¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เชียงราย

¹The Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1, Chiang Rai, Thailand

¹Corresponding author E-mail: siriwan.arunpree@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขียงราย เขต 1 โดยใช้รูปแบบชิป (CIPP Model) ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 286 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบประเมิน และแบบสรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหน่วยทะเบียนและวัดผลของโรงเรียน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* Received 2 November 2022; Revised 23 November 2022; Accepted 25 November 2022

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบริบท โดยรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$ S.D. = 0.39) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.32) 3) ด้านกระบวนการ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.49) 4) ด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจรรยาราษฎร์) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมพบว่า ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 75.40 และปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76.24 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เท่ากับ 75.90 และ 75.77 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 75.58 และ 76.39 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.72 และ 76.56 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.33)

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, การพัฒนาศักยภาพนักเรียน, ความเป็นเลิศทางวิชาการ, การประเมินแบบชิปโมเดล

Abstract

The objective of this research article was to evaluate of project for developing student's potential for academic excellence of Bansankhong (Chiangrai-jaronrat) school using CIPP model. Data was collected from 286 participants that were school administrators, teachers, school committees and parents' network, all involved in educational management and participating in project activities and all of whom were purposively selected. The research tools were 4 questionnaires and a learning achievement summary form. Research data was analyzed by using the descriptive statistics: percentages, mean and standard deviation. The results showed that: 1) The results of the context evaluation in overall were at the highest level ($\bar{X} = 4.72$ S.D. = 0.39). 2) The results of the input evaluation in overall, were at the highest level ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.32). 3) The results of the process evaluation were at the highest level ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.49). 4) The

results of the product evaluation are as follows: the overall achievement scores of students of Bansankhong (Chiangrai-jaroonrat) school, academic year 2019-2021, found that the average score of learning achievement from 3 departments in the academic year 2020 was 75.40 and academic year 2021 was 76.24. The average score of learning achievement in mathematics subject area were 75.90 and 75.77. The average score of learning achievement in science and technology subject area were 75.58 and 76.39. And The average score of learning achievement in foreign subject area (English) were 74.72 and 76.56 that there showed the students had increased learning achievement. The school administrators, teachers, school committees and parents' network 'satisfaction toward the project in overall were at the highest level ($\bar{X}$ = 4.88, S.D. = 0.33).

Keywords: Project Evaluation, Developing Student's Potential, Academic Excellence, CIPP Model Evaluation

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการวางรากฐานเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วปัจจุบันและอนาคต การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในโลกแห่งความผันผวน คนยุคใหม่ต้องมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ระบุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่า ผู้เรียนมีความรู้อันเป็นสากล มีสมรรถนะสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากการประเมิน PISA 2018 ซึ่งสำรวจตรวจสอบนักเรียนอายุ 15 ปี จากทั่วโลกในทุก ๆ รอบสามปี เน้นให้ความสำคัญกับการประเมินในสามด้านหลัก คือ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และประเมินนวัตกรรมใหม่ คือ สมรรถนะการอยู่ในสังคมโลก (Global competence) เป็นการประเมินระดับความรู้และทักษะสำคัญที่จำเป็นสำหรับใช้ชีวิตสำหรับการมีส่วนร่วมทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ ใน PISA 2018 ค่าเฉลี่ย OECD มีคะแนน

การอ่านที่ 487 คะแนน คะแนนคณิตศาสตร์และคะแนนวิทยาศาสตร์ที่ 489 คะแนน สำหรับประเทศไทย พบว่า มีคะแนนการอ่าน 393 คะแนน คะแนนคณิตศาสตร์ 419 คะแนน และคะแนนวิทยาศาสตร์ 426 คะแนน ซึ่งมีผลประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ทั้งสามด้าน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564) จากผลการประเมิน PISA ชี้ให้เห็นว่าระบบการศึกษาไทยจำเป็นต้องปฏิรูปและพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายโลกด้านคุณภาพการศึกษา จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เนื่องจากสภาพแวดล้อมการแข่งขันในโลกแห่งความผันผวนและจำเป็นต้องปรับตัว โดยการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญทั้งด้านบริบท (Context) ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ผู้บริหาร ครู บุคลากรมืออาชีพ ทรัพยากรต่าง ๆ เทคโนโลยี งบประมาณได้มาตรฐานเหมาะสม ทันสมัย และเพียงพอ หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย การใช้เทคโนโลยีช่วยงานด้านต่าง ๆ การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานยุทธศาสตร์ ด้านกระบวนการ (Process) กระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการบริหารจัดการโดยเน้นโรงเรียนเป็นฐาน การมีส่วนร่วม และการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านผลผลิต (Product) ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐาน มีการพัฒนาทุกด้าน มีความรู้ คุณธรรม โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน เป็นแบบอย่างของโรงเรียนอื่น ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวเป็นแนวทางการใช้อำนาจประกอบเชิงระบบ (System approach) (ชุดิมา มุสิกานนท์, 2561)

โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราชวรวิหาร) จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2563 มีนักเรียน จำนวน 2,530 คน ด้านกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ได้จัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีศักยภาพ มุ่งส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียน และได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล จากการเปรียบเทียบผลการประเมินทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 - 2562 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ลดลง จุดเน้นที่ควรพัฒนา คือ 1) ผู้เรียนควรได้รับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษห้องเรียนปกติ 2) ควรทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2560) 3) ควรส่งเสริมให้คณะครูได้รับการอบรมด้าน

การทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ควรส่งเสริมให้คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะบูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่น และสอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เห็นเด่นชัดในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น รักในท้องถิ่น และสามารถนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น เพื่อให้คุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์) ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นการจัดกิจกรรม 11 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมวิเคราะห์ผู้เรียน 2) กิจกรรมออกแบบหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 3) กิจกรรมผลิตสื่อการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5) กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน 6) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 7) กิจกรรมค่ายวิชาการ 8) กิจกรรมติวเข้มการสอบ O-NET 9) กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการ 10) กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ (Open house) 11) กิจกรรมสรุปงานสัปดาห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีเป้าหมายคือ นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นผ่านเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนดไว้ (โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์), 2563)

การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นงานดำเนินงานในปีการศึกษา 2563 จึงมีความจำเป็นต้องประเมินโครงการเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้ดียิ่งขึ้นในระยะต่อไปอย่างเหมาะสม จึงได้จัดทำการประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์) โดยเลือกใช้รูปแบบการประเมิน CIPP model ของ Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J., 2007) ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) เนื่องจากเป็นรูปแบบที่มีความสัมพันธ์กัน สามารถวัดผลได้ในเชิงปริมาณและคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับและยอมรับในการนำมาใช้ในการประเมิน ครอบคลุมการประเมินก่อนดำเนินงานโครงการ ระหว่างการดำเนินโครงการ และหลังการดำเนินโครงการ เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ การสรุปผลผลิตที่ได้ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2556) ตลอดจนได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับวางแผนและบริหารจัดการโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์) โดยใช้รูปแบบซีพี (CIPP model) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัยโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจตุรราษฎร์)

วัตถุประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อประเมินด้านบริบท	มุ่งประเมินความสอดคล้อง 1. ด้านความต้องการจำเป็น 2. ด้านความสอดคล้องของโครงการกับนโยบายการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด 3. ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการ	1. ผู้บริหาร จำนวน 4 คน 2. ครู จำนวน 149 คน 3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน รวมจำนวน 166 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ และได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	แบบประเมินด้านบริบท มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้า	มุ่งประเมินความเหมาะสม 1. ด้านบุคลากร 2. ด้านงบประมาณ 3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4. ด้านการบริหารจัดการ	1. ผู้บริหาร จำนวน 4 คน 2. ครู จำนวน 149 คน รวมจำนวน 153 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ และได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	แบบประเมินด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.97	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัยโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจรรยาราษฎร์) (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการ	มุ่งประเมินการปฏิบัติตามกระบวนการ SPDCA ของโครงการ 1. การวิเคราะห์สถานการณ์ (S) 2. การวางแผนการทำงาน (P) 3. การดำเนินงาน (D) 4. การนิเทศ ติดตามและประเมินผล (C) 5. การสรุปและรายงานผล (A)	1. ผู้บริหาร จำนวน 4 คน 2. ครู จำนวน 149 คน รวมจำนวน 153 คน ซึ่งผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	แบบประเมิน ด้านกระบวนการ มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิต	มุ่งประเมินผลผลิตตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้แก่ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จากหน่วยทะเบียนและวัดผลของโรงเรียน (ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 2. ความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจรรยาราษฎร์)	ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จากหน่วยทะเบียนและวัดผลของโรงเรียน 1. ผู้บริหาร จำนวน 4 คน 2. ครู จำนวน 149 คน 3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน 4. เครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 120 คน รวมจำนวน 286 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง	แบบสรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	คำร้อยละ คำร้อยละ - ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์ผ่าน การประเมินค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์) โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ซึ่งปรากฏผลการวิจัยแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์)

รายการ	n = 166		ระดับ	การผ่านเกณฑ์
	$\bar{X}$	S.D.	ความสอดคล้อง	ประเมิน > 3.51
1. ด้านความต้องการจำเป็น	4.67	0.42	มากที่สุด	ผ่าน
2. ด้านความสอดคล้องกับนโยบายของ หน่วยงานต้นสังกัด	4.79	0.39	มากที่สุด	ผ่าน
3. ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของ โครงการ	4.74	0.38	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	4.72	0.39	มากที่สุด	ผ่าน

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ โดยรวมมีระดับความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.39) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์)

รายการ	n = 166		ระดับ	การผ่านเกณฑ์
	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม	ประเมิน > 3.51
1. ด้านบุคลากร	4.85	0.32	มากที่สุด	ผ่าน
2. ด้านงบประมาณ	4.83	0.34	มากที่สุด	ผ่าน
3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.89	0.30	มากที่สุด	ผ่าน
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.82	0.35	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	4.84	0.32	มากที่สุด	ผ่าน

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการโดยรวมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.32) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงรายจรรยาบรรณ)

รายการ	n = 153		ระดับการปฏิบัติ	การผ่านเกณฑ์ประเมิน > 3.51
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ (S)	4.89	0.28	มากที่สุด	ผ่าน
2. ด้านการวางแผน (Plan)	4.89	0.25	มากที่สุด	ผ่าน
3. ด้านการดำเนินงาน (Do)	4.73	0.54	มากที่สุด	ผ่าน
4. ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล (Check)	4.96	0.23	มากที่สุด	ผ่าน
5. ด้านการสรุปและรายงานผล (Act)	4.97	0.14	มากที่สุด	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	4.76	0.49	มากที่สุด	ผ่าน

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.49) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ตารางที่ 5 สรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงรายจรรยาบรรณ)

กิจกรรม	เป้าหมายและตัวชี้วัด	สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	หลักฐานเชิงประจักษ์
1. กิจกรรมวิเคราะห์ผู้เรียน	1. นักเรียนทุกคนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2. ครูผู้สอนทุกคนรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและมีสารสนเทศนักเรียนเป็นรายบุคคล	✓		1. สารสนเทศนักเรียนรายบุคคล 2. ผลการจัดกลุ่มนักเรียน 3. ภาพกิจกรรม
2. กิจกรรมออกแบบหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	ครูทุกคนมีความสามารถในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563	✓		1. แผนการจัดการเรียนรู้ 2. ภาพกิจกรรม
3. กิจกรรมผลิตสื่อการเรียนรู้	ครูทุกคนผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับใช้จัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563	✓		1. สื่อการเรียนรู้ 2. ภาพกิจกรรม
4. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ครูทุกคนแสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย	✓		1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. ภาพกิจกรรม

ตารางที่ 5 สรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงรายจรรยาบรรณ) (ต่อ)

5. กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน	ครูทุกคนได้รับการนิเทศและเยี่ยมชั้นเรียนตามแผนการนิเทศภายในที่กำหนดไว้	✓	1. บันทึกการเยี่ยมชั้นเรียน 2. ภาพกิจกรรม
6. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน	1. นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นผ่านเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนดไว้ 2. นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ทุกระดับชั้น	✓	1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. การเข้าร่วมกิจกรรม 3. ภาพกิจกรรม
7. กิจกรรมค่ายวิชาการ	นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์เพิ่มสูงขึ้น	✓	1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ภาพกิจกรรม 3. รายงานผลการดำเนินงาน
8. กิจกรรมติวเข้มการสอบ O-NET	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพิ่มสูงขึ้น	✓	1. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน 2. ภาพกิจกรรม 3. รายงานผลการดำเนินงาน
9. กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการ	1. นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 2. นักเรียนได้แสดงศักยภาพตามขีดความสามารถของตนเองในเวทีการแข่งขันทักษะวิชาการในด้านต่างๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น 3. นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรม ได้แสดงผลงาน/ชิ้นงาน กล้าแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์	✓	1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ผลการแข่งขันทักษะวิชาการ 3. ชิ้นงาน/ผลงานนักเรียน 4. ภาพกิจกรรม 5. รายงานผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 5 สรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงรายจรรยาบรรณ) (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมายและตัวชี้วัด	สำเร็จ	ไม่สำเร็จ	หลักฐานเชิงประจักษ์
10. กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ (Open house)	1. ครูและนักเรียนได้เผยแพร่ผลงาน/ชิ้นงานที่เกิดความคิดสร้างสรรค์จากการจัดการเรียนรู้และการเรียนรู้ของนักเรียน 2. นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรม ได้แสดงผลงาน/ชิ้นงาน กล้าแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ และเพิ่มโอกาสเข้าสู่การแข่งขันระดับชาติและระดับนานาชาติ 3. โรงเรียนได้รายงานความก้าวหน้าทางการศึกษาและคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพการจัดการศึกษาแก่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	✓		1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. ชิ้นงาน/ผลงานนักเรียน 3. รายงานความก้าวหน้าทางการศึกษาและคุณภาพการจัดการศึกษา 4. ภาพกิจกรรม 5. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 6. ผลการประเมินความพึงพอใจ 7. รายงานสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม
11. กิจกรรมสรุปงานสัณจร	1. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและภารกิจของโรงเรียน) 2. โรงเรียนมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ในปีการศึกษาถัดไป	✓		1. รายงานสรุปผลการดำเนินงานปีการศึกษา 2563 2. แนวทางการดำเนินงานในอนาคต 3. ภาพกิจกรรม 4. รายงานสรุปงานสัณจร

ตารางที่ 6 ผลการประเมินด้านกผลผลิตโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงรายจรรยาฐวร)

รายการ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	ผลการประเมิน	การผ่านเกณฑ์ ประเมิน > 3.51
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้		คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมปีการศึกษา 2563 เท่ากับ 75.40 ปีการศึกษา 2564 เท่ากับ 76.24 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น เท่ากับ 0.84 เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มสาระ พบว่า			
		1. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เท่ากับ 75.90 และ 75.77			ผ่าน
		2. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 75.58 และ 76.39			
		3. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.72 และ 76.56			
รายการ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	ผลการประเมิน	การผ่านเกณฑ์ ประเมิน > 3.51
2. ความพึงพอใจต่อโครงการ	286	4.88	0.33	มากที่สุด	ผ่าน
ผู้บริหาร	4	4.84	0.25	มากที่สุด	ผ่าน
ครู	149	4.95	0.18	มากที่สุด	ผ่าน
คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	13	4.90	0.24	มากที่สุด	ผ่าน
เครือข่ายผู้ปกครอง	120	4.80	0.45	มากที่สุด	ผ่าน

จากตารางที่ 6 สรุปผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมปีการศึกษา 2563 เท่ากับ 75.40 ปีการศึกษา 2564 เท่ากับ 76.24 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น เท่ากับ 0.84 เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เท่ากับ 75.90 และ 75.77 2) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 75.58 และ 76.39 3) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.72 และ 76.56

2. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการโดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.33) ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ได้แก่ ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.18) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.24) ผู้บริหารมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.25) และเครือข่ายผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ด้านบริบทของโครงการ โดยรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะว่า ก่อนการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนได้จัดประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และนำเสนอความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและเป้าหมายในทุกระดับของการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2563 ซึ่งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีเป้าหมายพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงกว่าเป้าหมายของปีการศึกษาที่ผ่านมาและเป็นไปตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และเป้าหมายที่สถานกำหนด รวมทั้งมีการพัฒนาการผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกวิชา โดยจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการที่ตอบสนองความต้องการความถนัด และศักยภาพของนักเรียน และจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะกระบวนการคิด

สร้างสรรค์ ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับที่สื่อสารได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาวิเคราะห์และรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นทักษะกระบวนการคิด เน้นการฝึกปฏิบัติจริง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การสรุปองค์ความรู้ การนำเสนอผลงานและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวคิดการประเมินบริบทของโครงการเป็นการประเมินปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ความต้องการจำเป็นอันนำไปสู่ทิศทางและวัตถุประสงค์ของโครงการ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2559) เช่นเดียวกับ รุ่งลาวัณย์ จันทรัตน และคณะ ศึกษาพบว่า บริบทโครงการจัดตั้งห้องเรียนพิเศษโปรแกรมวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ Science and Mathematics Program (SMP) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้แก่ ด้านหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของโครงการ เป้าหมายของโครงการ และการเตรียมการภายในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (รุ่งลาวัณย์ จันทรัตน และคณะ, 2561)

2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะก่อนการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์) ได้จัดประชุมผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และสำรวจและจัดเตรียมความพร้อมบุคลากรโดยการชี้แจงนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นความสำคัญของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการ นอกจากนี้ด้านงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมแต่ละกิจกรรมและทั่วถึงพร้อมทั้งจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับนักเรียน และกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ซึ่งแนวคิดการประเมินปัจจัยหรือทรัพยากร เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เป็นต้น เพื่อมุ่งเน้นว่ามีปัจจัยพร้อมมูลที่จะดำเนินการหรือไม่ แผนหรือโครงการที่เสนอเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงส่วนใด สารสนเทศที่ได้ใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อเลือกแผนการจัดโครงการ หรือแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2562) เช่นเดียวกับ ไพฑูรย์ จารุสาร ที่ศึกษาพบว่า คณะทำงานที่รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ OBECQA โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ทุกส่วนงานเป็นผู้มีความรู้

ความสามารถ เข้าใจวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการเป็นอย่างดี ตลอดจนผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ และให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการในทุก ๆ ด้าน (ไพฑูรย์ จารุสาร, 2561)

3. ด้านกระบวนการของโครงการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงกว่าเป้าหมายของปีการศึกษาที่ผ่านมาและเป็นไปตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด รวมทั้งการพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ให้สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกวิชา โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและผู้รับผิดชอบกิจกรรมของทุกชั้นเรียน และร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น สอบถามความต้องการของนักเรียน วางแผนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินงานตามแผนงานและปฏิทินการดำเนินงานที่กำหนดไว้ นิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำระหว่างการทำงาน ประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน และนำข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมให้บรรลุผลตามเป้าหมายของโครงการ ซึ่งแนวคิดการประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อบกพร่องของกระบวนการหรือการดำเนินงานตามขั้นตอนที่วางไว้ สารสนเทศที่ได้สำหรับใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน (สำราญ มีแจ้ง, 2558) เช่นเดียวกับ สุกัญญา ชะบาราชีบุญย์ ศึกษาพบว่า กระบวนการดำเนินการโครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียนโรงเรียนราชินีไศล ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานแต่ละกิจกรรมในโครงการ การประเมินผล และการนำผลไปปรับปรุงพัฒนา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (สุกัญญา ชะบาราชีบุญย์, 2561)

4. ด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชียงราย จรูญราษฎร์) ปีการศึกษา 2563 - 2564 โดยรวมพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น เท่ากับ 0.84 ทั้งนี้เพราะโรงเรียนได้กำหนดลักษณะของความเป็นเลิศทางวิชาการ คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเป้าหมายของปีการศึกษาที่ผ่านมาและเป็นไปตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ในด้านกายภาพของโรงเรียน ได้มีการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งแวดลอมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอก

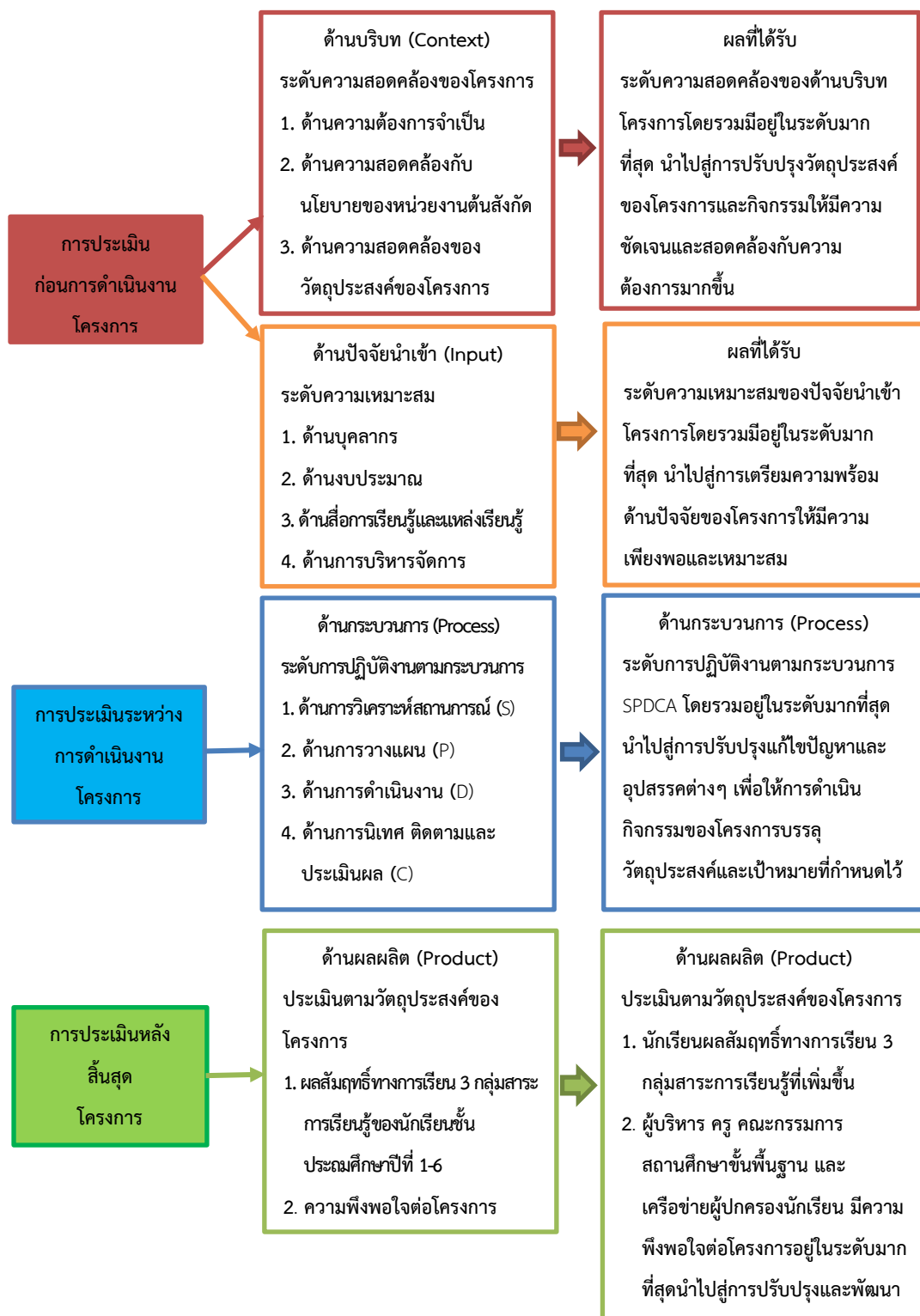
โรงเรียน ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมมุ่งวิเคราะห์ ผู้เรียน จัดกลุ่มผู้เรียน สอบถามความต้องการของผู้เรียน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ ผลิตสื่อการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้เชิงรุก และเยี่ยมชั้นเรียน การจัด กิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน กิจกรรมค่ายวิชาการ กิจกรรมติวเข้มการสอบ O-NET กิจกรรมการแข่งขันทักษะวิชาการ กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ (Open house) กิจกรรมเหล่านี้ทำให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เกิดทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการทำงานเป็นทีม สามารถนำทักษะที่ได้ไปค้นคว้าหาความรู้ แก้ไขปัญหาหรือสร้างสรรค์ผลงานได้ และได้แสดง ศักยภาพตามขีดความสามารถของตนเองในเวทีการแข่งขันทักษะวิชาการในด้านต่าง ๆ ได้แสดงผลงาน/ชิ้นงาน กล้าแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะทางวิชาการ และ เพิ่มโอกาสเข้าสู่การแข่งขันระดับชาติและระดับนานาชาติ ผลที่ได้คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ คือ นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้ที่สูงขึ้นผ่านเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนดไว้ โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน เป็นแบบอย่างของโรงเรียนอื่น เช่นเดียวกับ รังสรรค์ ปินใจ ศึกษาผลการประเมินด้านผลผลิต ของโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ พะเยา พบว่า จำนวนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ 3.00 ขึ้นไปอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 85.40 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนที่มีผล การทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (รังสรรค์ ปินใจ, 2555) สอดคล้องกับแนวคิดของ Gardner, J. ที่ได้อธิบายว่าความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็น คุณลักษณะที่มีมาตรฐานสูงและตั้งใจจะให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ต่ำไปกว่ามาตรฐานนั้น (Gardner, J., 1961)

4.2 ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายผู้ปกครอง นักเรียน มีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจรรยาษฎร์) อยู่ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่าการจัด กิจกรรมทุกกิจกรรมมุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นทีม นำทักษะที่ได้ไป

ค้นคว้าหาความรู้ แก้ไขปัญหาหรือสร้างสรรค์ผลงานได้จนทำให้โรงเรียนได้รับรางวัลและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ซึ่งรางวัลต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จ ได้รับการยอมรับ (Herzberg, F., 1959) เช่นเดียวกับ รัศมี ฉิมขันธ ศึกษาพบว่า ผลดำเนินงานโครงการส่งเสริมความสามารถพิเศษผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนชลราษฎรอำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทำให้นักเรียนได้รับคัดเลือกเข้าอบรมโครงการส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ ส่งผลให้ผู้ปกครอง ชุมชนให้การยอมรับ และมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ทำให้โรงเรียนมีหลักสูตรส่งเสริมความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีให้กับนักเรียน (รัศมี ฉิมขันธ, 2558)

องค์ความรู้ใหม่

การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการทำให้มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีจนปรากฏเป็นผลงานดีเด่นที่ประสบผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับไปประยุกต์และพัฒนาการเรียน และผลงานของนักเรียนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่ได้อย่างดี สรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้โครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์) โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ ข้อเสนอแนะที่ได้ มีดังนี้

- 1) ด้านบริบท โรงเรียนควรจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และจัดทำโครงการให้เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ของสังคมปัจจุบัน
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนควรสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ ควรจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเพียงพอ และควรวางแผนงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโครงการมีความต่อเนื่องและเหมาะสม
- 3) ด้านกระบวนการ ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ร่วมกันออกแบบหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของแต่ละคนและทุกคนในชั้น/ในรายวิชาที่สอน ปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้จริง ควรร่วมกันสะท้อนผลการจัดกิจกรรมและข้อบกพร่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมต่อไป และสรุปผลการดำเนินงานโครงการเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน และ 4) ด้านผลผลิต ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความเหมาะสม ตรงตามความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และควรส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านวิชาการของโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์) อย่างต่อเนื่องให้เป็นที่ยอมรับในระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับหัวข้อการประเมินครั้งต่อไป ควรจัดทำและประเมินโครงการพัฒนาความสามารถใน การจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์) โดยเฉพาะการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผน การจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการทบทวนความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับครูในการออกแบบหน่วย การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ เนื่องจากคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชุติมา มุสิกานนท์. (2561). แนวคิดของการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ. วารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี, 1(1), 13-25.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2562). การประเมินโครงการ : แนวคิดและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพมหานคร: แฮสส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิสนุ พองศรี. (2556). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธา.
- ไพฑูรย์ จารุสาร. (2561). การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ OBECQA โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.
- รังสรรค์ ปินใจ. (2555). การประเมินโครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ พะเยา. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รัชมี ฉิมชันธุ์. (2558). การประเมินโครงการส่งเสริมความสามารถพิเศษผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนชลราษฎรอำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัฐลาวัณย์ จันทรัตน และคณะ. (2561). การประเมินโครงการจัดตั้งห้องเรียนพิเศษโปรแกรมวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ Science and Mathematics Program (SMP) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 13(2), 203-215.
- โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจรูญราษฎร์). (2563). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา 2562. เขียงราย: โรงเรียนบ้านสันโค้ง (เขียงรายจรูญราษฎร์).
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). ผลการประเมินการอ่านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์: PISA 2018. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2559). วิธีวิทยาการประเมิน: ศาสตร์แห่งคุณค่า. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำราญ มีแจ้ง. (2558). การประเมินโครงการทางการศึกษา: ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา ชะบาราชีบุษย์. (2561). รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมอัจฉริยภาพสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน โรงเรียนราชินีไสล. ศรีสะเกษ: โรงเรียนราชินีไสล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ.
- Gardner, J. (1961). Excellence. New York: Haper and Row.
- Herzberg, F. (1959). The Motivation to Work. New York: John Wiley & Sons.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). Evaluation Theory, Models and Applications. San Francisco, CA: Jossey-Bass.